

12^e DPCG Nieuwsbrief: December 2017

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR EN WETENSCHAPPELIJKE COMMISSIE

Afgelopen DPCG werkgroepvergadering (13 september 2017) is Bert Bonsing (chirurg, LUMC) benoemd tot secretaris II in het DPCG bestuur. Hierin volgt hij Marc Besselink (chirurg, AMC) op. De DPCG wil Marc hartelijk bedanken voor zijn jarenlange inzet in het bestuur en Bert veel succes wensen in zijn nieuwe functie!

In verband met de grote landelijke belangstelling en de vele aanmeldingen voor presentaties is de frequentie van de werkgroep- en wetenschappelijke commissie vergadering verhoogd naar **4 keer per jaar**. Dit zal ingaan vanaf 2018. Voor data van de vergaderingen in 2018 raadpleeg de agenda in deze nieuwsbrief of de DPCG website (www.dpcg.nl).

De DPCA wordt over het algemeen goed en nauwkeurig ingevuld! Toch zijn er een aantal variabelen waar verwarring over bestaan. Hiervoor is een Frequently Asked Questions-lijst ontwikkeld ([link](#)). Daarnaast zal in maart 2018 een invulmasterclass worden georganiseerd door Stijn van Roessel en Tara Mackay. Hiervoor kan iedereen die de DPCA invult en vragen heeft, zich opgeven.

Onduidelijkheden zullen worden besproken en zullen tevens op de website worden geplaatst. Geef je op! Tara Mackay, coördinator DPCA (t.mackay@dpcg.nl).

Recent is er op Thuisarts.nl <link> informatie over (verdenking op) alvleesklierkanker geplaatst. Thuisarts.nl is primair een website voor huisartsen om in de spreekkamer te gebruiken of om patiënten naar te verwijzen. De informatie is samengesteld door een multidisciplinaire werkgroep, gebaseerd op de landelijke richtlijn over alvleesklierkanker en biedt een duidelijke uitleg voor patiënten. Contact: [Martijn Stommel](#).

AGENDA

Dutch Highlights E-AHPBA	7 december 2017
DPCG werkgroepvergadering	13 december 2017
ALPS meeting, Italy	31 januari – 3 februari 2018
Pancreas, Baltimore	26 – 29 april 2018
Pancreasdag 2018	8 november 2018
Werkgroepvergaderingen 2018	7 maart, 6 juni, 19 september, 12 december 2018

Pancreasdag 2018

Op donderdag 8 november 2018 zal de Pancreasdag 2018 weer worden georganiseerd. Op dit tweejaarlijkse symposium zullen de resultaten van verschillende onderzoeken met betrekking tot pancreaskanker en pancreatitis worden gepresenteerd, evenals de laatste innovaties op gebied van pancreaschirurgie. Het belooft een gevarieerd programma te worden met sprekers uit het hele land. Kortom, een symposium om naar uit te kijken!

Organisatie: Lois Daamen, Sven van Dijk, Leo Kwakkenbos en Anouk Latenstein (a.e.latenstein@amc.uva.nl)

NIEUWE DPCG ONDERZOEKERS

Kiki Janssen is 1 november begonnen in het Erasmus MC en zal de coördinatie van de landelijke PREOPANC-2 trial op zich nemen. Daarbij zal worden onderzocht of de overleving van patiënten met (borderline) resectabel pancreascarcinoom verbeterd kan worden met neo-adjuvante FOLFIRINOX in vergelijking met de huidige standaard van resectie met adjuvante chemotherapie. Q.janssen@erasmusmc.nl

Anouk Latenstein is 1 november begonnen in het AMC Amsterdam en heeft net haar studie geneeskunde afgerond. Zij zal zich voornamelijk bezig houden met exocriene pancreasinsufficiënte en enzymsuppletie bij patiënten met een pancreascarcinoom. Daarnaast zal zij zich met Tara Mackay richten op de PACAP-1 trial. a.e.latenstein@amc.nl

DPCG ONDERZOEKERSBIJEENKOMST

De 2^e DPCG onderzoekersbijeenkomst was een groot succes! Na het bespreken van de projecten van alle 28 aanwezige onderzoekers uit 7 DPCG centra en de NKR gingen we wat meer in op een aantal onderwerpen binnen het thema 'Samenwerking', hieronder het programma.

- Samenwerking opzetten voor een nieuwe studie: Strategie en Pitfalls
 - o Babs Sibinga Mulder (LUMC) en Eran van Veldhuisen (AMC); ULTRAPANC
- Gebruik maken van bestaande (trial)data: voorkom onnodig werk!
 - o Jony van Hilst (AMC); LEOPARD
- Opzetten en onderhouden internationale samenwerking

- Kasper Overbeek (EMC); PACYFIC
- Expert panel: lessons learned
 - Max Kerssemakers (UMCU); ImageHub
 - Laura Meijer namens Tessa Hellingman (VUmc); EVOCS (VUmc)
 - Sven van Dijk (PWN); Pancreatitis Werkgroep Nederland

Naast studie-gerelateerde informatie kwamen er vooral ook veel nuttige tips en tricks langs en zijn de eerste ideeën voor gezamenlijke projecten geboren.

Veel dank voor een ieders enthousiaste participatie! Wij kijken nu al uit naar de volgende bijeenkomst.

Organisatie: Marin Strijker & Jasmijn Smits

PRIJZEN

Jaarlijks kent LWHF beurzen toe aan jonge onderzoekers (t/m 35 jaar) voor onderzoek op het gebied van pancreaskanker in het buitenland. Dit jaar ontvingen Vincent Groot, Cansu Genc en Sjors Klompmaker elk een beurs, samen werd het bedrag van 16.500 euro. Van harte gefeliciteerd!!

NIEUWE STUDIE: PREOPANC-2 trial

Achtergrond: De huidige standaardbehandeling voor patiënten met resectabel en borderline resectabel pancreascarcinoom is resectie gevolgd door adjuvante chemotherapie. Deze adjuvante therapie verlengt de overleving, echter is slechts 50% van de patiënten voldoende hersteld om deze behandeling chemotherapie te ondergaan. Een neo-adjuvante benadering lijkt hierdoor meer geschikt. Uit eerdere trials bij patiënten met gemetastaseerde pancreascarcinomen, bleek de behandeling met combinatie chemotherapie FOLFIRINOX een significante overlevingswinst en verbetering van kwaliteit van leven te geven. De verwachting is dat dit ook geldt voor patiënten zonder zichtbare metastasen.

Doel: Om te evalueren of neo-adjuvante behandeling met FOLFIRINOX de overleving van patiënten met resectabel en borderline resectabel pancreascarcinoom kan verbeteren ten opzichte van de huidige standaard van resectie met adjuvante chemotherapie.

Methode: Prospectieve multicenter gerandomiseerde fase 3 superioriteit trial

Interventie: 8 cycli van neo-adjuvante FOLFIRINOX gevolgd door resectie

Deelnemende centra: Alle centra in Nederland waar pancreaschirurgie verricht wordt

Funding: ZonMw, KWF

Studiecoördinator: Kiki Janssen, arts-onderzoeker Erasmus MC, g.janssen@erasmusmc.nl

Hoofdonderzoeker: dr. Bas Groot Koerkamp

Mede-onderzoekers: prof. dr. Marc Besselink, dr. Hanneke Wilmink, dr. Marjolein Homs

NIEUWE STUDIE: PACAP-1 trial

Met het gezamenlijke doel om overleving en kwaliteit van leven bij patiënten met pancreascarcinoom te verbeteren in Nederland, kreeg PACAP alweer 3 jaar geleden een grote startsubsidie van KWF. Om de lessen van de eerste 3 PACAP jaren daadwerkelijk te kunnen vertalen naar de dagelijkse praktijk, is de PACAP-1 trial opgezet. In deze landelijke stepped-wedge cluster gerandomiseerde trial evalueren we de implementatie van best practices bij pancreascarcinoom. Een kleine multidisciplinaire schrijfgroep uit diverse DPCG centra is al enige tijd met de voorbereidingen bezig. Momenteel wordt de studie door de METC getoetst op niet-WMO plichtigheid.

Aangezien het doel van de PACAP-1 trial het verbeteren is van zowel overleving als kwaliteit van leven bij pancreascarcinoom in heel Nederland, is een nauwe landelijke samenwerking vereist. Daarom is op **9 januari 2018** een vergadering gepland waar we 2 vertegenwoordigers per DPCG centrum voor uitnodigen om de uitvoering van de PACAP-1 trial te bespreken. Samen met jullie werken we aan de verbetering van overleving en kwaliteit van leven voor Nederlandse patiënten met pancreascarcinoom!

Contact: Tara Mackay (t.mackay@dpcg.nl), arts-onderzoeker PACAP-1 trial

Anouk Latenstein, Hanneke van Laarhoven, Casper van Eijck, Hanneke Wilmink en Marc Besselink

PORSCH TRIAL GESTART

Op 4 december 2017 is de PORSCH trial gestart. In deze landelijke *stepped-wedge cluster randomized trial* evalueren we de implementatie van een best practice algoritme voor diagnostiek en behandeling van complicaties na pancreaschirurgie. In de aankomende **22 maanden** zullen alle DPCG centra de volgende studiefases doorlopen:

1. **Current-practice fase:** start voor alle centra 4 december 2017. Hierin hoeft (en mag!) u niets anders doen dan u normaal ook doet. Dit is de controle fase waarin we uitkomsten registreren welke zullen vergelijken met uitkomsten in de best-practice fase.
2. **Wash-in fase:** 4 weken waarin ik met mijn studie team naar uw centrum kom om het algoritme te presenteren en implementeren.
3. **Best-practice fase:** fase na implementatie van het algoritme, hierin moet voor iedere patiënt die een pancreasresectie ondergaat op POD 3-14 het algoritme ingevuld worden op de smartphone app.

De lengte van de *current/best practice fases* is afhankelijk van de randomisatievolgorde.

Coördinator: Jasmijn Smits; contact **088 7571207** (24/7) of PORSCH@dpcg.nl

Hoofdonderzoekers: Quintus Molenaar en Hjalmar van Santvoort

RESULTATEN LEOPARD-1

In dit najaar is de Leopard-1 trial afgerond. Tijdens de vorige DPCG vergadering werden de resultaten van deze

multicenter trial gepresenteerd aan de werkgroep. In de LEOPARD-1 trial zijn 108 patiënten gerandomiseerd 51 voor minimaal invasieve en 57 voor open distale pancreatectomie. Minimaal invasieve distale pancreatectomie was geassocieerd met een sneller postoperatief herstel (4 (IQR 3-6) vs. 6 (IQR 5-8) dagen, $p < 0.001$). Minimaal invasieve distale pancreatectomie verminderde het operatieve bloedverlies (150 (IQR 50-350) vs. 400 (IQR 200-775) ML, $p < 0.001$) en de incidentie van gastroparese (4% vs. 20%, $p = 0.02$). Clavien-dindo complicaties graad 3 of hoger en mortaliteit waren gelijk in beide groepen. Het manuscript zal binnenkort gesubmit worden bij een high-impact journal. De hoofdonderzoekers danken een ieders bijdrage aan deze studie!

LWHF ZOEKT VRIJWILLIGERS EN HEEFT JULLIE HULP NODIG

Door de sterk stijgende mantelzorgactiviteiten wordt het moeilijk om vrijwilligers te werven. Vrijwilligers zijn waardevol en onmisbaar voor ons patiënten platform LWHF.

Het bestuur van LWHF roept alle behandelaars, verpleegkundigen op mee te denken om patiënten en hun naasten te informeren over LWHF als platform en ook de mogelijkheid om zich in te zetten voor (toekomstige) lotgenoten.

Wij zoeken met spoed een vrijwilligers coördinator die de groep vrijwilligers kan aansturen en uitbouwen.

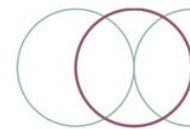
Natuurlijk met ondersteuning van de overige bestuursleden.

Verder kunnen vrijwilliger de Living With Hope Foundation op veel manieren van dienst zijn. Enkele voorbeelden:

- Assisteren bij de organisatie van bestaande evenementen
- Creëren van 'awareness' voor alvleesklierkanker
- Schrijven een artikel voor de LWH website, nieuwsbrief of andere relevante media
- Creëren en onderhoud contact met verwante organisaties
- Helpen bij het ontwikkelen van content voor onze Social Media, zoals Facebook en Twitter
- Helpen bij het werven van nieuwe donateurs/fondsen
- Assisteren bij het werven en ontwikkelen van nieuwe donateurs/fondsen

Weten jullie kandidaten die zich zouden willen inzetten? Laat hen contact met ons opnemen of vraag hen op onze website (www.livingwithhope.nl) om zich aan te melden.

Vast dank voor jullie support, Leo Kwakkenbos, Voorzitter LWHF, 0626246161

LIVING WITH HOPE
Strijd tegen alvleesklierkanker!

DPCG PUBLICATIES

1. Groot VP, Daamen LA, Hagendoorn J, Borel Rinkes IHM, Busch OR, van Santvoort HC, Besselink MG, Molenaar IQ; Dutch Pancreatic Cancer Group. Current Strategies for Detection and Treatment of Recurrence of Pancreatic Ductal Adenocarcinoma After Resection: A Nationwide Survey. *Pancreas*. 2017 Oct;46(9):e73-e75.
2. van der Geest LGM, Lemmens VEPP, de Hingh IHJT, van Laarhoven CJHM, Bollen TL, Nio CY, van Eijck CHJ, Busch ORC, Besselink MG; Dutch Pancreatic Cancer Group. Nationwide outcomes in patients undergoing surgical exploration without resection for pancreatic cancer. *Br J Surg*. 2017 Oct;104(11):1568-1577.
3. van Rijssen LB, Koerkamp BG, Zwart MJ, Bonsing BA, Bosscha K, van Dam RM, van Eijck CH, Gerhards MF, van der Harst E, de Hingh IH, de Jong KP, Kazemier G, Klaase J, van Laarhoven CJ, Molenaar IQ, Patijn GA, Rupert CG, van Santvoort HC, Scheepers JJ, van der Schelling GP, Busch OR, Besselink MG; Dutch Pancreatic Cancer Group. Nationwide prospective audit of pancreatic surgery: design, accuracy, and outcomes of the Dutch Pancreatic Cancer Audit. *HPB (Oxford)*. 2017 Oct;19(10):919-926.
4. de Rooij T, van Hilst J, Topal B, Bosscha K, Brinkman DJ, Gerhards MF, de Hingh IH, Karsten TM, Lips DJ, Luyer MD, Marsman HA, van Rijssen LB, Steen MW, Busch OR, Festen S, Besselink MG; Dutch Pancreatic Cancer Group. Outcomes of a Multicenter Training Program in Laparoscopic Pancreatoduodenectomy (LAELAPS-2). *Ann Surg*. 2017 Nov 2.

UPDATES LOPENDE PROJECTEN

REGISTRATIES

PACAP – prospectief cohort pancreas- en periampullair carcinoom:

www.pacap.nl/ of <http://dpcg.nl/projecten/pacap.html>

DPCA <http://dpcg.nl/projecten/pacap/pancreasaudit.html>

Contactpersoon: Tara Mackay

Deadline data t/m december: **1 februari 2018**

PRO-registratie (www.pacap.nl)

Contactpersoon: Tara Mackay

Huidige inclusie: 437

PancreasParel: <http://dpcg.nl/projecten/pacap/pancreasparel.html>

Contactpersoon: Marin Strijker

Huidige inclusie: 658

Expertpanel: <http://dpcg.nl/projecten/pacap/expertpanel.html>

Contactpersoon: Eran van Veldhuisen

Huidige inclusie: 190

LAPC Registry – prospectief cohort LAPC

Contactpersoon: Max Kerssemakers

Huidige inclusie: 418

PACYFIC – prospectief cohort pancreascysten

<http://dpcg.nl/projecten/pacyfic.html>

Contactpersoon: Kasper Overbeek / Iris Levink pacyfic@erasmusmc.nl

Huidige inclusie: 636/5000 (13%) in 43 centra

PANDORA - prospectieve registratie kleine pNET

<http://www.dpcg.nl/projecten/pandora.html>

Contactpersoon: Cansu Genc

Huidige inclusie: 22

GERANDOMISEERDE TRIALS

PELICAN: inductie chemotherapie en RFA <http://dpcg.nl/projecten/pelican.html>

Contactpersoon: Max Kerssemakers

Huidige inclusie: 69/228 (30%)

EXPECT-2: <http://dpcg.nl/projecten/pelican/expect-2.html>

Contactpersoon: Willemijn Steen

IMAGE-MRI-LAPC

Contactpersoon: Eran van Veldhuisen

Huidige inclusie: 11/20 (55%)

LEOPARD II: minimaal invasief vs open pancreatoduodenectomie <http://dpcg.nl/projecten/leopard-2.html>

Contactpersoon: Jony van Hilst

Huidige inclusie: 101/136 (74%)

EXPECT-3

Contactpersoon: Willemijn Steen

Huidige inclusie: 36

SPHINX: biliaire stentplaatsing met of zonder papillotomie <http://dpcg.nl/projecten/sphinx.html>

Contactpersoon: Nadine van Huijgevoort

Huidige inclusie: 45/518 (9%)

PREOPANC 2: inductie FOLFIRINOX vs. upfront resectie pancreascarcinoom

Contactpersoon: Kiki Janssen

Momenteel in voorbereidende fase

PORSCH trial: Stepped wedge implementation algorithm after pancreatic resection

Contactpersoon: Jasmijn Smits

Start studie 4 december

PACAP-1 trial: Stepped wedge implementation best practices in pancreatic cancer

Contactpersoon: Tara Mackay

Momenteel in voorbereidende fase

OVERIGE PROJECTEN

PREOPANC sidestudies

EXPECT-1: <http://dpcg.nl/projecten/preopanc/expect-studie.html>

Contactpersoon: Willemijn Steen

MIPA: <http://dpcg.nl/projecten/preopanc/mipa.html>

Contactpersoon: Remy Klaassen/Anne Steins

Huidige inclusie: 52/65 (81%)

LEALAPS II – Laparoscopische pancreatoduodenectomie

Contact: Jony van Hilst

Huidige inclusie 150

LAELAPS III – robot pancreatoduodenectomie training

Contactpersoon: Maurice Zwart

Huidige inclusie: 70/140 (50%)

Pancreasanastomose: <http://www.dpcg.nl/projecten/pancreasanastomose.html>

Contactpersoon: Lois Daamen / Jasmijn Smits

Manuscript en website gesubmit

PANCOS: <http://dpcg.nl/projecten/pancos.html>

Contactpersoon: Mariëlle Coolsen

Systematic review en outcome extractie voltooid; eerste Delphi ronde bezig

PANODE: lymfklier betrokkenheid pancreaschirurgie

<http://dpcg.nl/projecten/panode.html>

Contactpersoon: Tara Mackay / Bobby Pranger

Huidige inclusie: 307/506 (61%)

SPACIOUS: <http://dpcg.nl/projecten/spacious.html>

Contactpersoon: Frederike Dijk/Eline Soer

Retrospectieve verzameling: PDAC 232/150 (162%) en 53 periampullaire tumoren

PAPAYA: pancreasresecties in jonge patiënten

Contactpersoon: Bobby Pranger

Retrospectieve dataverzameling: 213 in 10 centra

NabGem: chemotherapie bij LAPC

Contactpersoon: Marieke Walma

Huidige inclusie: 2

PANORAMA: landelijk cohort totale pancreatectomien <http://www.dpcg.nl/projecten/panorama.html>

Contactpersoon: Lianne Scholten

Huidige inclusie: 178

PROPAN: gedeelde besluitvorming profylactische totale pancreatectomie

<http://www.dpcg.nl/projecten/propan.html>

Contactpersoon: Lianne Scholten

Status: wacht op start